

Õiguskantsler

Riigikogu põhiseaduskomisjon
riigikogu@riigikogu.ee

Teie nr

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Meie 23.05.2022 nr 7-4/210264/2202740

Politsei- ja Piirivalveamet
ppa@politsei.ee

Austatud põhiseaduskomisjoni esimees
Austatud minister
Austatud peadirektor

Märgukiri tööandja tagatise menetluskorra puudumise kohta

Saatsin Teile [14. juunil 2021 märgukirja](#) tööandja deposiidi suuruse arvestamise kohta.

Vahepeelsel ajal on toimunud Riigikogu põhiseaduskomisjonis kaks kohtumist, milles osalejad tunnistasid, et märgukirjas kirjeldatud probleemid tuleb lahendada. Siseministeerium on öelnud, et on valmis välja töötama sellekohase seaduseelnõu. Põhiseaduskomisjoni viimasel kohtumisel lepitati kokku, et eelnõu esialgne versioon peaks valmis saama tänavu kevadel.

Riigikogu võttis 09.05.2022 vastu [välismaalaste seaduse ja välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmise seaduse](#) (241 UA). Selle seadusega on lahendatud tööandja tagatise määratletuse ja suuruse probleem. Samuti lahendati küsimus tööandja tagatise liikide kohta (deposiit ja garantii).

Välismaalaste seaduse muudatustega ei ole siiski ette nähtud tagatise kasutusele võtmise menetluskorda ehk seda, kuidas tagatist tegelikult kasutatakse. Nüüd oleks vaja määrata ka tagatisest välja- ja tagasimakse tingimused ja sellega seotud põhilised menetlusnormid. Menetlusnormide vajalikkust arutasid õiguskantsleri nõunikud osapooltega ka põhiseaduskomisjonis.

Vastu võetud seadusest ei leia vastust mitmele olulisele küsimusele.

- Kuhu ja kelle poole peab töötaja pöörduma, kui tööandja on alusetult jätnud töötajale töötasu välja maksmata? Kas töötajal on tagatise suhtes konkreetne nõudeõigus – st kas töövaidluskomisjon või kohus saab kohustada tööandjat tegema tagatisest väljamakseid?
- Kuidas tagab tagatis töötajale töötasu väljamaksmise, kui töötajal puudub tagatise suhtes nõudeõigus?
- Tööandja peab tagatise olemasolu tõendama töötaja registreerimisel. Kas ja kui sageli kontrollib Politsei- ja Piirivalveamet tagatise olemasolu?

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

- Kuidas saab Politsei- ja Piirivalveamet ja Siseministeerium informatsiooni tagatise tegeliku kasutamise kohta, et hinnata regulatsiooni efektiivsust?
- Mis takistab tööandjat deposiidis olevat raha vahepeal kasutamast ja võimalusel seda sinna tagasi kandmast?
- Mis takistab tööandjat majanduslike raskuste korral tagatiseks (deposiidis või garantiina) olevat raha kasutamast muude kohustuste katteks, jättes töötajate nõuded rahuldamata?
- Kuidas tuleks garantii vormistada, et see tagaks justnimelt töötasunõudeid?
- Kas kohtutäitur saab deposiidis olevat raha kasutada ka muude nõuete katteks (näiteks maksunõuded, teiste võlausaldajate nõuded)?
- Kas tagatise olemasolu on tagatud töövaidluse lõpuni?

Praegu peavad ettevõtjad hoidma raha kontrol, kuigi selle kasutamise luba ja võimalusi pole reguleeritud. Seetõttu on vaja sätestada deposiidi kasutamise menetluskord. Samuti on ebaselge, kuidas tagatis (nii deposiit kui ka garantii) tagab just konkreetsete töötajate töötasu nõudeid.

Probleemi iseloomustab ilmekalt see, et Politsei- ja Piirivalveametil ning Siseministeeriumil ei ole infot, kas ja kui palju on deposiiti kasutatud.

Kuigi välismaalaste seaduses on kehtestatud tagatiskohustus, pole seaduses menetluskorda reguleerivaid sätteid. See on vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse §-ga 14, mis sätestab üldise põhiõiguse korraldusele ja menetlusele. Kui riik otsustab tööandja ja töötaja eraõigusliku suhtega seoses ette näha tagatiskohustuse, tuleb selleks luua ka kohane menetluskord.

Palun Teil veel kord kaaluda võimalust lisada välismaalaste seadusesse tööandja tagatise kasutamise menetluskorda reguleerivad sätteid.

Palun andke hiljemalt 22. juuniks 2022 teada, kuidas kavatsete selle probleemi lahendada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise